

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžfk/6/2018
Identifikačné číslo spisu: 1015200979
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1015200979.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v právnej veci žalobcu (v konaní sťažovateľ): Akadémie umení v Banskej Bystrici, Kollárova 22, Banská Bystrica, IČO: 31 094 970, zast. Advokátska kancelária Krnáč s.r.o., so sídlom Námestie slobody 2, Banská Bystrica, proti žalovaným: 1. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, Bratislava, 2. Výskumná agentúra, Hanulova 5/B, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21500728/S01 zo dňa 30.04.2015, o kasačnej sťažnosti proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/140/2015-78 zo dňa 6. decembra 2016, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a .
- II. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- III. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.
Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Dňa 24.05.2010 uzatvoril sťažovateľ so žalovaným 1/, v zastúpení žalovaným v 2/, Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 044/2010/5.1/OPVáV na účely realizácie projektu: „Zlepšenie podmienok vzdelávacieho procesu modernizáciou IKT, vnútorného vybavenia a rekonštrukciou objektov na AU BB“, kód ITMS 26250120044. Na základe uvedenej zmluvy boli sťažovateľovi poskytnuté finančné prostriedky na účel uvedený v zmluve. Sťažovateľ vykonal verejné obstarávanie na predmet zákazky „Rozvoj infraštruktúry a modernizácia informačno-komunikačných technológií Akadémie umení v Banskej Bystrici“ uverejnením oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania v Úradnom vestníku EÚ č. S 252/2009 zo dňa 31.12.2009 pod č. 362958 a vo Vestníku verejného obstarávania č. 1/2010 zo dňa 05.01.2010 pod značkou 00008 - MUT.

2. Na základe výsledkov verejného obstarávania sťažovateľ uzatvoril dňa 30.06.2010 Rámcovú dohodu č. 110061684 s úspešným uchádzačom. Následne bola vykonaná administratívna kontrola verejného obstarávania a opätovná administratívna kontrola verejného obstarávania, v rámci ktorej boli zistené určité nezrovnalosti. Sťažovateľovi bola doručená Správa z hodnotenia kvality č. A661, č. K3888 zo dňa 26.08.2014 vypracovaná auditujúcim orgánom - Ministerstvom financií Slovenskej republiky. V uvedenej správe auditorská skupina poukázala na porušenie zákona o verejnom obstarávaní a odporučila vysporiadať neoprávnené výdavky sťažovateľa. Na základe Kontrolného zoznamu na identifikáciu porušenia zásad verejného obstarávania vychádzajúceho z Protokolu o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 9947-7000/2014-OK/6 zo dňa 30.01.2015 a Zápisnice o prerokovaní protokolu o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 9927-7000/2014-OK/10 zo dňa 20.03.2015 vystavil žalovaný 2/ dňa 30.04.2015 list pre sťažovateľa, ktorého súčasťou boli prílohy:

- Správa o zistenej nezrovnalosti č. N21500728/S01 zo dňa 30.04.2015 (ďalej len „Správa“)
- Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 26250120044/Z04 zo dňa 30.04.2015 (ďalej len „Žiadosť“).

II.

Konanie pred krajským súdom

3. Na podklade žaloby sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti Správy krajský súd napadnutý uznesením rozhodol tak, že žalobu sťažovateľa odmietol a účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania.

4. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že v správnom súdnictve je právo na prístup k súdnemu preskúmaniu právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy na základy správnej žaloby determinované princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že sudy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje (§ 248 O.s.p., resp. s účinnosťou od 01.07.2016 § 7 SSP). Nie je pritom rozhodujúce, ako je napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie formálne označené, ani to, či pri jeho vydaní procesne postupoval správny orgán podľa zákona č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní (Správny poriadok) alebo podľa iného právneho predpisu. Pri posudzovaní prípustnosti súdneho preskúmania rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy je správny súd povinný posúdiť, či sa žalobou napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie nedotýka základných práv alebo slobôd účastníka konania, ktoré mu zaručuje Ústava Slovenskej republiky alebo príslušná medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách. V takých prípadoch totiž vylúčenie súdneho preskúmania rozhodnutia správneho orgánu nemožno uplatniť. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde, nakoľko právo na prostriedky z fondov Európskej únie nemožno podradiť pod žiadne zo základných práv a slobôd garantovaných druhou hlavou Ústavy SR, resp. Dohovorom o ľudských právach a základných slobodách.

5. Mal za to, že administratívnu kontrolu postupu zadávania zákazky na poskytnutie služby po uzavretí zmluvy na predmet zákazky nemožno považovať za rozhodovací proces vo verejnej správe a výsledné materiály z vykonanej kontroly za rozhodnutia vydané v takomto konaní, keďže kontrolou sa len zisťuje súlad postupu kontrolovaného s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní. Krajský súd v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v rozsudkoch sp. zn. 5Sžf/26/2012 zo dňa 29.11.2012 a sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2016 dospel k názoru, že Správa a Žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože samé o sebe nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu.

6. Podľa názoru súdu Správu a Žiadosť je nutné považovať za postup podľa § 27a ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva (ďalej len „zákon o pomoci a podpore“), teda za výzvu na dobrovoľné vrátenie časti poskytnutého príspevku. Ide o

opatrenia orgánu verejnej správy, ktoré samé o sebe nemajú za následok založenie, zmenu, zrušenie alebo deklaráciu práv, právom chránených záujmov alebo povinností sťažovateľa a ani sa ich priamo nedotýkajú. Toto štádium riešenia finančných nezrovnalostí slúži na prípadné mimosúdne vyrovnanie a vytvára žalobcovi ako prijímateľovi príspevku priestor na vyjednávanie, prípadne na dohodu o splátkach. Správa i Žiadosť sú vo svojej podstate len opatreniami predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, pretože právne postavenie sťažovateľa sa v ich dôsledku nemení. Slúžia ako podklad a zároveň podmienka pre ďalší postup riadiaceho orgánu, ktorý v prípade nevyhovenia vyzve na dobrovoľné vrátenie príspevku začne voči sťažovateľovi správne konanie a uloží mu povinnosť vrátiť 1,5 násobok sumy uvedenej vo výzve. Správa ani Žiadosť teda nie sú konečnými autoritatívnymi rozhodnutiami správneho orgánu o právach a povinnostiach sťažovateľa v súvislosti so zisteným porušením pravidiel a postupov verejného obstarávania a vysporiadaním finančných vzťahov. Súdne preskúmanie Správy na základe podanej správnej žaloby je preto neprípustné.

7. Bolo nesporné, že v Správe absentuje právne vynútiteľný výrok o povinnosti vrátiť finančné prostriedky. Skutočnosť, že došlo k finančnému vyčísleniu nezrovnalosti a jeho popisu samo o sebe ešte nezakladá povinnosť na strane sťažovateľa vrátiť finančné prostriedky. Správou ani Žiadosťou nebol sťažovateľ zaviazaný k vráteniu finančných prostriedkov, ide len o písomnosť s informatívnym charakterom. Z obsahu spisu je okrem iného nesporné, že ku dňu podania žaloby nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia, resp. správneho rozhodnutia o vrátení finančných prostriedkov.

8. S ohľadom na uvedený záver sa správny súd nezaoberal námietkami sťažovateľa o nezákonnosti kontrolných zistení uvedených v Správe, pretože tieto je možné preskúmať až v prípadných neskorších štádiách procesu vyvodzovania dôsledkov zo zistených porušení zákona v postupe verejného obstarávateľa, ak boli, resp. budú na základe Správy vydané rozhodnutia s priamym dopadom na právne postavenie žalobcu.

9. Záverom krajský súd dodal, že aplikácia S.s.p. (platného a účinného od 01.07.2016, ktorý sa vzťahuje aj na konanie začaté podľa piatej časti O.s.p.) nemohla byť v neprospech sťažovateľa, nakoľko podľa predchádzajúcej právnej úpravy by napadnuté opatrenie žalovaného 2/ rovnako nemohlo byť súdne preskúmané, pretože vyššie opísané závery by museli viesť k zastaveniu konania v zmysle § 250d ods. 3 O.s.p.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti/stanoviská

A)

10. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z nasledujúcich dôvodov:

- súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi - sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ust. § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p.),
- súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) S.s.p.),
- súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h) S.s.p.),
- podanie žalobcu (žaloba) bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 písm. j) S.s.p.).

11. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- napadnuté uznesenie je nesprávne, arbitrárne a dokonca v rozpore so zákonnou úpravou, odôvodnenie napadnutého uznesenia je nepresvedčivé, a preto nie je možné právny názor krajského súdu považovať za zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom.
- krajský súd procesne nepostupoval správne, keď vydal napadnuté uznesenie mimo pojednávania, pričom sťažovateľ poukázal na ustanovenie § 107 ods. 1 písm. a) S.s.p. ako aj na to, že ako on vo svojom podaní (Odpoveď) tak aj žalovaný 2/ vo svojom podaní (Výjadrenie žalovaného 2/) zhodne

uviedli, že trvajú na tom, aby sa v danej veci uskutočnilo pojednávanie,

- krajský súd nesprávne právnej posúdil vec, pretože Správa je spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve.

- súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.04.2016, sp. zn. 5Sžf/26/2014.

- Správa zasahuje do práv a právom chránených záujmov sťažovateľa, nakoľko v jej dôsledku žalovaný 2/ jednostranne určil výšku nezrovnalosti, ktorú je sťažovateľ povinný vrátiť z poskytnutého nenávratného finančného príspevku.

12. Sťažovateľ zároveň navrhol, aby senát kasačného súdu v súlade s ust. § 446 S.s.p. postúpil vec na rozhodnutie veľkého senátu, ktorého rozhodnutie bude v budúcnosti záväzné pre všetky senáty Najvyššieho súdu. Zároveň žiadal, aby súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok nakoľko mal za to, že právnymi následkami napadnutého uznesenia mu hrozí závažná ujma, keďže bude nútený na základe jednostranne deklarovanej nezrovnalosti vrátiť poskytnuté finančných prostriedkov vo výške 1162 561,31 Eur. Mal zároveň za to, že priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. V sťažnostnom návrhu uviedol, aby kasačný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

B)

13. Žalovaný 1/ vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že považuje napadnuté uznesenie za vecne správne a stotožňuje sa s jeho odôvodnením. Mal za to, že preskúmanie napadnutých rozhodnutí prostredníctvom správneho súdnictva súdom nie je prípustné, a to podľa § 7 písm. e) S.s.p. V tejto fáze riešenia nezrovnalosti žalovaní prostredníctvom zaslania Správy v súlade s § 26 ods. 3 zákona o pomoci a podpore splnili svoju oznamovaciu povinnosť a oznámili sťažovateľovi informáciu o existencii podozrenia na vznik nezrovnalosti. Bez ďalších nasledujúcich úkonov potrebných na doriešenie nezrovnalosti nemôže napadnuté rozhodnutie nijakým z uvedených spôsobov reálne zasiahnuť do práv a oprávnených záujmov sťažovateľa a ani mu spôsobiť ujmu na jeho subjektívnych právach, právne postavenie sťažovateľa sa v jeho dôsledku nemení a napadnuté rozhodnutie slúži len ako podklad pre ďalšie konanie žalovaných. Ak by súd pristúpil k zrušeniu napadnutých rozhodnutí, žalovaní na základe informácií, ktoré majú k dispozícii v tejto fáze riešenia nezrovnalosti, môžu a musia konať len tak, že opäť vystavia rovnakú Správu a Žiadosť, aby sťažovateľa informovali o nezrovnalosti a proti ktorým sťažovateľ opäť bude môcť podať žalobu o preskúmanie zákonnosti. Takýmto spôsobom sa žalovaným znemožní v danej veci ďalej konať a vzniknutú nezrovnalosť riešiť v zmysle zákona o pomoci a podpore. Žalovaný 1/ v tejto súvislosti poukázal na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.02.2017, sp. zn. 1Sžf/87/2015. K žiadosti o priznanie odkladného účinku kasačnej žaloby uviedol, že v tomto prípade nie sú splnené podmienky vzniku závažnej ujmy, pretože okamžitý výkon napadnutých rozhodnutí nie je možný. Navrhol, aby súd kasačnú sťažnosť zamietol.

C)

14. Žalovaný 2/ vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že nie je možné súhlasiť s názorom, že nakoľko krajský súd vydal svoje rozhodnutie mimo pojednávania, tak znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a to z dôvodu, že v danom prípade neboli splnené podmienky na preskúmanie napadnutého rozhodnutia a krajský súd odmietol žalobu ako neprípustnú podľa § 98 ods. 1 písm. g) S.s.p. Taktiež sa nestotožnil s názorom, že Správa zasahuje do práv a právom chránených záujmov sťažovateľa, nakoľko Správa neobsahuje explicitné a autoritatívne stanovenie korekcie. V prípade, ak sťažovateľ neuhradí sumu uvedenú v žiadosti nezakladá to jej vynútiteľnosť. Správa neviaže prijímateľa k vráteniu finančných prostriedkov, ale len obsahuje kľúčové a dôležité informácie pre monitorovanie vývoja nezrovnalosti a ich riešenie, ktoré sa povinne predkladajú príslušným orgánom Európskej únie. Ide o dokument, ktorý má informačný charakter, nie je právne vynútiteľný, a je v nej nezrovnalosť iba "zdokumentovaná". Sťažovateľ bude môcť všetky opravné prostriedky mu umožnené zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) riadne využiť po vydaní rozhodnutia podľa § 27a ods. 3, 5, 7 zákona o pomoci a podpore. Žalovaný 2/ ani nie je oprávnený rozhodovať o uložení povinnosti na vrátenie finančných prostriedkov. Poukázal na to, že ide o výzvu na dobrovoľné vrátenie časti

príspevku, ktorá nemá za následok založenie, zmenu alebo deklaráciu práv, právom chránených záujmov alebo povinností sťažovateľa a teda ani že nejde o rozhodnutie konečné, voči ktorému nemá sťažovateľ iné prostriedky právnej obrany okrem podania správnej žaloby.

15. Žalovaný 2/ ďalej konštatoval, že v danom prípade, nie je možné použiť judikatúru, na ktorú sťažovateľ poukazuje, nakoľko sa jedná o úplne odlišné prípady pričom poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 219/2015 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 01.07.2014 sp. zn. 3Sžf/118/2013. Mal za to, že odkladu vykonateľnosti nemožno vyhovieť, pretože sťažovateľ jednoznačne nepreukázal, že by korekciou vo výške 1.162.561,31 €, hrozila "závažná ujma", a zároveň nie je prípustné rozhodovať o odklade vykonateľnosti aj v prípade, keď sa síce skúma zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, ale toto rozhodnutie nezakladá možnosť exekučného (civilného alebo správneho) vynútenia uloženej povinnosti alebo priamo nezakladá právo, ktoré vykonáva vo svoj prospech sám účastník správneho konania. Žiadal, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. zamietol.

D)

16. Sťažovateľ v stanovisku k vyjadreniu žalovaného 1/ uviedol, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalovaného 1/ a mal za to, že Správa je súdom preskúmateľné rozhodnutie, keďže Správu možno považovať za rozhodnutie sui generis (svojho druhu) majúce povahu správneho rozhodnutia. Napriek tomu, že Správa neobsahuje formálne atribúty správneho rozhodnutia, tak zasahuje do práv či právom chránených záujmov sťažovateľa, v jej dôsledku žalovaný 2/ jednostranne (bez možnosti brániť sa) určil sťažovateľovi výšku nezrovnalosti, ktorú je sťažovateľ povinný vrátiť z poskytnutého NFP. S poukazom na dôvodovú správu k zákonu o pomoci a podpore uviedol, že skutočnosť, že Správa má s poukazom na jej obsah autoritatívny charakter vo vzťahu k jeho adresátom, a správny orgán v tomto prípade vystupuje v úlohe vykonávateľ štátnej moci, nie iba v pozícii oznamovateľa, nepochybne vyplýva zo samotnej zákonnej úpravy. Nie je možné považovať Správu v prejednávacom prípade len za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu, ale práve naopak. Za rozhodnutie konečné, voči ktorému nemá sťažovateľ iné prostriedky právnej obrany okrem podania správnej žaloby, keďže opačnom prípade riadiaci orgán (žalovaný 1/) rozhodne, že sťažovateľ je povinný vrátiť až jeden a pol násobok zistenej nezrovnalosti. V závere sa sťažovateľ odvolal na svoje prechádzajúce podania vrátane samotnej kasačnej sťažnosti, v ktorých sa s prezentovanými názormi žalovaných už dostatočne vysporiadal a tieto vyvrátil, ako nepresvedčivé a právne nelogické.

IV.

Právny názor kasačného súdu

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný preskúmal uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o uznesenie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 2 S.s.p.), vo veci v zmysle § 445 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

Podľa § 2 ods. 1 S.s.p., v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 2 ods. 2, S.s.p. každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené

alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

Podľa § 6 ods. 1 S.s.p., správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 7 S.s.p., správne sudy nepreskúmajú

- a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,
- b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,
- c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,
- d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,
- e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,
- f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,
- g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

Podľa § 22 ods. 1 písm. a) S.s.p., najvyšší súd koná a rozhoduje o kasačných sťažnostiach vo veľkom senáte zloženom z predsedu senátu a šiestich sudcov, ak senát najvyššieho súdu dospel pri svojom rozhodovaní k právnenému názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu, a vec uznesením postúpil na rozhodnutie veľkému senátu.

Podľa § 107 ods. 1 písm. a) S.s.p., predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, ak o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania,

Podľa § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, rozhodnutia vydané v konaní podľa tejto časti zákona nie sú preskúmateľné správnym súdom.

18. Predmetom kasačného konania bolo preskúmanie uznesenia krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania kasačný súd skúmal aj povahu napadnutej správy a žiadosti. Kľúčovou otázkou sa pre kasačný súd stalo právne posúdenie možnosti súdneho prieskumu Správy a Žiadosti, ktoré krajský súd zhodne so žalovanými považovali za nepreskúmateľné v správnom súdnictve. Túto právnu otázku presvedčivo vyriešil krajský súd, pričom kasačný súd sa s dôvodmi jeho rozsudku v tejto časti plne stotožňuje.

19. Rozsah preskúmavej činnosti súdu v správnom súdnictve je vymedzený tak, že preskúmaniu podliehajú zásadne všetky rozhodnutia orgánov štátnej správy, ktorými sa rozhodlo o právach a

povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Predmetom preskúmania musí byť právoplatné rozhodnutie ako výsledok určitého postupu správneho orgánu.

20. Ďalšou podmienkou je, že fyzická osoba alebo právnická osoba musí tvrdiť (procesne), že bola ukrátená na svojich právach. Súdna prax trvá na tom, že k ukráteniu musí dôjsť na subjektívnych právach žalobcu. Pojem „svojich právach“ treba vysvetľovať reštriktívne. Musí ísť o práva, a nie o záujmy alebo oprávnené záujmy. Toto subjektívne právo sa opiera alebo vychádza zo všeobecne záväzného právneho predpisu.

21. Vylúčenie postupu správnych orgánov, ktorým neboli priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zo súdneho prieskumu súvisí s tým, že bez priamej spojitosti by došlo k neprimeranému rozšíreniu možnosti napádať postupy správnych orgánov v správnom súdnictve.

22. Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah právomocí pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmajú. Rozhodnutia, ktoré správne súdy nepreskúmajú, sú vymedzené v ustanovení § 7 S.s.p. Predmetné ustanovenie v písmene a) až h) obsahuje taxatívny výpočet konkrétnych druhov rozhodnutí, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu.

23. Kasačný súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa jedná o konanie podľa druhej časti zákona o pomoci a podpore, keďže predmetom preskúmanej veci je eventuálne vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov v rámci Operačného programu: Výskum a vývoj. Kasačný súd dáva v prvom rade do pozornosti citované ustanovenie § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, z ktorého jednoznačne vyplýva, že rozhodnutia vydané v konaní podľa druhej časti tohto zákona nie sú preskúmateľné súdom. Predmetné ustanovenie ešte podporne odkazuje na ustanovenie § 7 písm. h) S.s.p.

24. Kasačný súd sa v tomto smere stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že správa a žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože sami o sebe nepredstavujú zásah do práva a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu. V tomto smere odvolací súd poukazuje na opakované vyjadrenia žalovaných 1/, 2/ o predčasnom podaní žaloby, pretože ku dňu jej podania neexistovalo právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore. Povinnosť sťažovateľa vrátiť finančné prostriedky vznikne až na základe tohto právoplatného rozhodnutia, ktoré už bude spôsobilé zasiahnuť do jej subjektívnych práv a bude predstavovať spôsobilý predmet súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva.

25. Predmetnú správu a žiadosť je možné považovať podľa názoru senátu kasačného súdu za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona.

26. Kasačný súd zdôrazňuje, že v prípade, ak na základe podanej žiadosti sťažovateľ nevráti poskytnuté finančné prostriedky, následne žalovaný 1/ v zmysle zákona začne správne konanie, výsledkom ktorého bude rozhodnutie o uložení povinnosti vrátiť finančné prostriedky, ktoré bude po vyčerpaní opravného prostriedku v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov podliehať súdnemu prieskumu správnym súdom a ktoré bude aj materiálne vykonateľné. Rovnako to platí aj vo vzťahu k prípadnej povinnosti vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej vo výzve, ktorú môže uložiť iba žalovaný 1/ vydaním rozhodnutia, ktoré môže byť následne preskúmané správnym súdom. Uvedený záver je podporený aj judikatúrou kasačného súdu (napr. sp. zn. 6Sžfk/19/2017 zo dňa 23.11.2017, 5Sžfk/4/2018 zo dňa 26.02.2018, 6Sžfk/29/2017 24.01.2017, 5Sžfk/34/2017 zo dňa 29.06.2017, 6Sžfk/38/2017 zo dňa 27.10.2017).

27. Vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/26/2014 zo dňa

28.04.2016, na ktoré sťažovateľ poukazoval, vzhľadom na uvedenú už ustálenú judikatúru kasačného súdu má súd za to, že vo veci uvedenej sťažovateľom ide o exces z rozhodovacej činnosti, pričom išlo o rozhodnutie súdu ešte podľa právnej úpravy O.s.p. a judikatúra, na ktorú poukazuje kasačný súd predstavuje rozhodnutia podľa novej právnej úpravy S.s.p. Návrh na predloženie veci veľkému senátu je preto nedôvodný, nakoľko kasačný súd rozhoduje v zmysle ustálenej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu kasačného.

28. Námietka v súvislosti s nenariadením pojednávania zo strany krajského súdu je rovnako nedôvodná. Z citovaného § 107 ods. 1 písm. a) S.s.p. vyplýva povinnosť správneho súdu nariadiť pojednávanie na prejednanie veci samej v prípade, ak o to požiadajú jeden z účastníkov. Nakoľko napadnuté rozhodnutie krajského súdu je rozhodnutím procesným, pretože súd nerozhodoval o vecnej stránke žaloby, teda nejde o rozhodnutie vo veci samej, uvedenú povinnosť nemožno aplikovať na predmetnú vec.

29. Na základe všetkých vyššie citovaných zákonných ustanovení a právnych argumentov dospel kasačný súd k záveru, že sťažovateľom napadnutá Správa a Žiadosť nie sú preskúmateľné správnym súdom.

30. Pokiaľ sa sťažovateľ v rámci kasačnej sťažnosti domáhala priznania jej odkladného účinku, kasačný súd rozhodol, že tejto kasačnej sťažnosti odkladný účinok neprizná. Vychádzal pritom z horeuvedenej argumentácie, že správa ani žiadosť nie sú spôsobilé spôsobiť sťažovateľke závažnú ujmu, nakoľko nemôžu zasiahnuť do jej práv a právom chránených záujmov. Kasačný súd preto návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 2 S.s.p. v spojení s ustanovením § 188 S.s.p. zamietol.

31. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd skonštatoval, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa správny súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde. Za stavu, že správny súd predmetnú vec správne právne posúdil, neporušil práva sťažovateľa na spravodlivý proces, pričom ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

32. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že účastníkom tohto konania náhradu trov nepriznal. Konkrétne sťažovateľovi z dôvodu jeho neúspešnosti v tomto konaní (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.) a žalovaným z dôvodu, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 168 S.s.p.).

33. Toto rozhodnutie prijal senát kasačného súdu jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.